

Spis treści

Wykaz skrótów	XV
Bibliografia	XXI
Wstęp	XXXI
Rozdział I. Zagadnienia ogólne	1
§ 1. Pojęcie postępowania arbitrażowego.....	1
I. Doktrynalne określenia arbitrażu handlowego.....	1
II. Arbitraż handlowy w systemie prawa cywilnego.....	4
1. Rezygnacja z prawa do sądu jako podstawa kompetencji sądu polubownego.....	5
2. Realizacja prawa do ochrony prawnej w postępowaniu arbitrażowym oraz postarbitrażowym.....	7
3. Relacje pomiędzy sądem polubownym a sądem państwowym.....	9
III. Źródła regulacji prawnej arbitrażu handlowego.....	11
1. Prawo krajowe.....	11
2. Umowy międzynarodowe.....	14
3. Ustawa Modelowa UNCITRAL.....	17
4. Regulamin Arbitrażowy UNCITRAL.....	18
5. Wytyczne, wskazówki i zalecenia wykorzystywane w arbitrażu.....	18
6. Regulaminy stałych sądów arbitrażowych.....	19
§ 2. Charakter prawny arbitrażu handlowego.....	20
I. Cechy arbitrażu handlowego.....	20
1. Rola woli stron.....	20
2. Pomocniczy charakter przepisów prawa materialnego.....	21
3. Szybki i odformalizowany charakter postępowania – odesłanie.....	22
4. Poufność – odesłanie.....	23
II. Prywatnoprawny czy publicznoprawny charakter arbitrażu handlowego.....	23
1. Cechy prywatnoprawnego arbitrażu handlowego.....	23
2. Cechy publicznoprawnego arbitrażu handlowego.....	23

§ 3. Funkcja i rodzaje arbitrażu handlowego.....	24
I. Funkcja i cel arbitrażu handlowego.....	24
II. Rodzaje arbitrażu handlowego.....	25
1. Arbitraż krajowy i międzynarodowy.....	25
2. Arbitraż instytucjonalny, ad hoc, administrowany.....	27
3. Arbitraż ogólny i specjalistyczny.....	30
III. Miejsce postępowania arbitrażowego.....	30
IV. Zalety i wady arbitrażu handlowego.....	32
1. Zalety arbitrażu handlowego.....	32
A. Elastyczność postępowania arbitrażowego.....	33
B. Fachowość arbitrów.....	34
C. Szybkość postępowania arbitrażowego.....	35
D. Poufny charakter postępowania arbitrażowego.....	37
2. Wady arbitrażu handlowego.....	37
A. Koszty prowadzenia postępowania.....	38
B. Postępowania postarbitrażowe.....	39
C. Ryzyko błędu.....	40
D. Ograniczona kognicja sądu arbitrażowego.....	41
Rozdział II. Powołanie arbitra.....	43
§ 1. Podmiotowe i przedmiotowe przesłanki powołania arbitra.....	43
I. Osoby mogące pełnić funkcję arbitra.....	43
1. Wymogi ustawowe.....	43
2. Sędzia państwowy jako arbiter.....	44
A. Uzasadnienie wyłączenia sędziów państwowych od rozstrzygania sporów arbitrażowych.....	44
B. Unormowania przyjęte w wybranych systemach prawnych.....	47
C. Konflikt interesów.....	48
D. Sankcja z tytułu naruszenia zakazu.....	50
E. Postulaty <i>de lege ferenda</i>	51
3. Arbiter doraźny a arbiter stały.....	52
A. Kwalifikacje wymagane od arbitra doraźnego.....	54
B. Zasady powołania arbitra doraźnego.....	54
C. Kompetencje arbitra doraźnego oraz postępowanie przed arbitrem doraźnym.....	55
D. Zasady i tryb wyłączenia arbitra doraźnego.....	58
E. Odwołanie od rozstrzygnięcia arbitra doraźnego.....	60
F. Arbiter doraźny a tryb przyspieszony rozpoznawania spraw w postępowaniu arbitrażowym.....	62
G. Podsumowanie.....	67

II. Kwalifikacje wymagane od arbitra zgodnie z porozumieniem stron	68
1. Wymóg bezstronności i niezależności a kwalifikacje arbitra	69
2. Obywatelstwo	70
3. Dyspozycyjność arbitra	72
4. Szczególne kwalifikacje arbitra.....	73
5. Wymogi regulaminów stałych sądów arbitrażowych. Listy arbitrów	75
6. Konsekwencje niezachowania wymogów dotyczących kwalifikacji arbitra	77
7. Podsumowanie.....	80
III. Wymagania formalne dotyczące bezstronności i niezależności.....	81
§ 2. Tryb powołania arbitra	81
I. Sposoby wyłaniania arbitra.....	83
II. Powołanie arbitra w trybie ustalonym przez strony	83
III. Powołanie arbitra w razie braku ustaleń stron	84
IV. Chwila powołania arbitra oraz zespołu orzekającego	84
§ 3. <i>Receptum arbitrii</i>	85
Rozdział III. Wykonywanie funkcji arbitra	90
§ 1. Obowiązki i prawa arbitra	90
I. Obowiązek arbitra zachowania bezstronności i niezależności....	92
II. Obowiązek arbitra rozpoznania i rozstrzygnięcia sporu	92
III. Pozostałe obowiązki arbitra	99
IV. Prawo arbitra do otrzymania stosownego wynagrodzenia	102
V. Prawo arbitra do otrzymania zwrotu poniesionych wydatków	105
VI. Pozostałe prawa arbitra.....	105
VII. Podsumowanie	108
§ 2. Bezstronność i niezależność arbitra	109
I. Istota bezstronności i niezależności arbitra – odesłanie	109
II. Ogólne Standardy Wytucznych IBA Dotyczące Bezstronności, Niezależności i Ujawniania.....	109
1. Ogólny Standard Nr 1 – Ogólna Zasada.....	111
2. Ogólny Standard Nr 2 – Konflikty Interesów	112
3. Ogólny Standard Nr 3 – Ujawnienie przez Arbitra	114
4. Ogólny Standard Nr 4 – Zrzeczenie się Stron	115
5. Ogólny Standard Nr 5 – Zakres	118

6. Ogólny Standard Nr 6 – Stosunki	119
7. Ogólny Standard Nr 7 – Obowiązek Arbitra i Stron	121
8. Podsumowanie.....	123
III. Praktyczne Zastosowanie Ogólnych Standardów Wytycznych IBA.....	123
1. Czerwona Lista Bezwzględna.....	125
2. Czerwona Lista Względna.....	126
3. Lista Pomarańczowa	130
4. Lista Zielona	132
5. Podsumowanie	133
IV. Oświadczenie arbitra o niezależności i bezstronności	134
1. Oświadczenia arbitra o bezstronności i niezależności wykorzystywane w polskich stałych sądach arbitrażowych.....	135
2. Oświadczenia arbitra o bezstronności i niezależności wykorzystywane w wybranych zagranicznych stałych sądach arbitrażowych	138
3. Ocena rzetelności wykonania przez arbitra obowiązku złożenia oświadczenia o bezstronności i niezależności	144
4. Zakres informacji ujawnianych przez arbitra w oświadczeniu a późniejsza weryfikacja jego bezstronności i niezależności	146
5. Wytyczne IBA a oświadczenie arbitra o bezstronności i niezależności	148
6. Podsumowanie.....	149
V. Zakres ujawnienia a bezstronność i niezależność arbitra w postępowaniu arbitrażowym	150
1. Subiektywna czy obiektywna ocena okoliczności mogących wywoływać wątpliwości co do bezstronności lub niezależności arbitra.....	152
2. Bezstronność arbitra a konflikt interesów	154
3. Charakter relacji pomiędzy arbitrem a stroną lub podmiotami z nią powiązanymi	156
A. Relacja majątkowa.....	157
B. Relacja zawodowa	159
C. Relacja osobista.....	163
D. Relacja innego rodzaju	166
4. Zakres danych podlegających ujawnieniu	167
A. Kompletność i szczegółowość ujawnienia	167
B. Informacje dotyczące relacji majątkowych (finansowych)	169

C. Informacje dotyczące relacji zawodowych i osobistych ..	169
D. Informacje dotyczące okresu, w którym zachodziła budząca wątpliwość relacja.....	170
E. Informacja dotycząca innych relewantnych okoliczności ..	172
5. Skutki prawne uchybienia przez arbitra obowiązkowi ujawnienia wszystkich okoliczności mogących budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności lub niezależności.....	173
6. Podsumowanie.....	175
VI. Sposób powołania arbitra a jego bezstronność i niezależność..	175
1. Zasady powoływania arbitrów w wybranych zagranicznych sądach arbitrażowych	176
2. Zasady powoływania arbitrów w polskich sądach arbitrażowych.....	178
3. Ocena klasycznego modelu powoływania arbitrów w postępowaniu arbitrażowym	179
4. Międzynarodowa i krajowa ocena zjawiska.....	182
5. Proponowane rozwiązania.....	184
6. Podsumowanie.....	187
§ 3. Odpowiedzialność arbitra	187
I. Charakter prawny stosunku pomiędzy arbitrem oraz stronami sporu – odesłanie	188
II. Charakter prawny odpowiedzialności arbitra	188
III. Odpowiedzialność arbitra wobec stałego sądu arbitrażowego..	195
IV. Odpowiedzialność arbitra wobec pozostałych arbitrów	196
V. Zasady odpowiedzialności arbitra przyjęte w wybranych stałych sądach arbitrażowych	196
VI. Zasady odpowiedzialności arbitra w wybranych obcych systemach prawnych	198
VII. Podsumowanie	199
Rozdział IV. Wyłączenie arbitra	201
§ 1. Zasady i tryb wyłączenia arbitra	201
I. Unormowanie w KPC.....	201
II. Zasady i tryb wyłączenia członka zespołu orzekającego w wiodących polskich stałych sądach arbitrażowych.....	204
1. Przesłanki wyłączenia arbitra	204
2. Zasady postępowania.....	206
3. Termin	207
4. Żądanie strony wyłączenia powołanego przez siebie arbitra	208

5. Wpływ wniosku o wyłączenie arbitra na bieg postępowania arbitrażowego	209
III. Zasady i tryb wyłączenia członka zespołu orzekającego w wybranych zagranicznych sądach arbitrażowych oraz według Regulaminu Arbitrażowego UNCITRAL	210
1. Przesłanki wyłączenia arbitra	210
2. Zasady postępowania	211
3. Termin	212
4. Żądanie strony wyłączenia powołanego przez siebie arbitra	213
5. Wpływ wniosku o wyłączenie arbitra na bieg postępowania arbitrażowego	213
IV. Konkurencyjność postępowań o wyłączenie arbitra	215
V. Zakres badania podstaw wniosku o wyłączenie arbitra	217
1. Sądy powszechne	218
2. Sądy arbitrażowe	221
VI. Podsumowanie	222
§ 2. Wyłączenie sędziego a wyłączenie arbitra	223
I. Zasady wyłączenia sędziego	224
II. Zasady wyłączenia arbitra określone w KPC	225
III. Zasady wyłączenia arbitra określone poza KPC	226
IV. Zastosowanie przesłanek wyłączenia sędziego do wyłączenia arbitra	229
V. Zastosowanie przesłanek wyłączenia arbitra do wyłączenia sędziego	230
VI. Wzajemne korzystanie z dorobku orzeczniczego przez sądy państwowe oraz sądy arbitrażowe	231
VII. Podsumowanie	232
§ 3. Postępowanie o wyłączenie arbitra przed wybranymi stałymi sądami arbitrażowymi	233
I. Postępowanie o wyłączenie arbitra przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie	233
1. Podstawy wniosków o wyłączenie arbitra	234
A. Podstawy materialne	234
B. Podstawy osobowe	239
C. Podstawy procesowe	251
D. Brak należytej staranności w prowadzeniu postępowania..	253
E. Wnioski oczywiście wadliwe	256
2. Wnioski dotyczące całego Zespołu Orzekającego	260
3. Wpływ wniosku o wyłączenie arbitra na bieg postępowania arbitrażowego	262

4. Retorsyjny wniosek o wyłączenie arbitra	263
5. Przyczyny niskiej skuteczności wniosków o wyłączenie arbitra	265
6. Podsumowanie	266
II. Postępowanie o wyłączenie arbitra przed Sądem Arbitrażowym przy Konfederacji Lewiatan	266
1. Statystyka składanych wniosków o wyłączenie arbitra	267
2. Podstawy wniosków o wyłączenie arbitra	268
A. Podstawy materialne	268
B. Podstawy osobowe	269
C. Podstawy procesowe	270
3. Wpływ wniosku o wyłączenie arbitra na bieg postępowania arbitrażowego	270
4. Niebezpieczeństwa związane z przedłużaniem się biegu postępowania arbitrażowego	272
5. Retorsyjny wniosek o wyłączenie arbitra	275
6. Przyczyny niskiej skuteczności wniosków o wyłączenie arbitra	275
7. Podsumowanie	276
III. Postępowanie o wyłączenie arbitra przed Sądem Polubownym (Arbitrażowym) przy Związku Banków Polskich	276
1. Specyfika postępowania o wyłączenie arbitra w sprawach przed SPZBP	277
2. Podstawy wniosków o wyłączenie arbitra	278
A. Podstawy materialne	278
B. Podstawy osobowe	282
C. Podstawy procesowe	287
3. Przyczyny niskiej skuteczności wniosków o wyłączenie arbitra	289
4. Podsumowanie	289
IV. Postępowanie o wyłączenie arbitra przed wybranymi zagranicznymi stałymi sądami arbitrażowymi	290
1. Statystyka składanych wniosków o wyłączenie arbitra	290
2. Podstawy wniosków o wyłączenie arbitra	292
A. Podstawy materialne	293
B. Podstawy osobowe	296
C. Podstawy procesowe	302
D. Stronniczość arbitra	306
E. Brak należytej staranności w prowadzeniu postępowania..	307
F. Wnioski oczywiście wadliwe	307

3. Wnioski dotyczące całego zespołu orzekającego	308
4. Wpływ wniosku o wyłączenie arbitra na bieg postępowania arbitrażowego.....	309
5. Retorsyjny wniosek o wyłączenie arbitra	311
6. Skuteczność wniosków o wyłączenie arbitra	311
7. Podsumowanie.....	312
Rozdział V. Ustanie mandatu arbitra	313
§ 1. Przyczyny ustania mandatu arbitra.....	313
I. Wykonanie mandatu arbitra.....	314
II. Utrata przez arbitra legitymacji do dalszego wykonywania funkcji.....	316
1. Utrata kwalifikacji wymaganych od arbitra na podstawie umowy stron	317
2. Powstały konflikt interesów	319
3. Obowiązek aktualizacji oświadczenia o bezstronności i niezależności	320
III. Wyłączenie arbitra – odesłanie.....	321
IV. Odwołanie arbitra.....	322
V. Ustąpienie arbitra	324
VI. Śmierć arbitra oraz trwała niezdolność arbitra do dalszego pełnienia funkcji.....	325
VII. Podsumowanie	326
§ 2. Skutki prawne ustania mandatu arbitra	327
I. Skutki prawne ustania mandatu dla arbitra	327
II. Skutki prawne ustania mandatu dla postępowania arbitrażowego (kadłubowe zespoły orzekające)	328
1. Przyczyny powstania kadłubowego zespołu orzekającego ..	328
2. Dopuszczalność konstrukcji kadłubowych zespołów orzekających	331
3. Postępowanie prowadzone przez kadłubowe zespoły orzekające	336
4. Wyroki wydawane przez kadłubowe zespoły orzekające	338
5. Kadłubowe zespoły orzekające, a obowiązek zachowania wymagań co do składu sądu polubownego.....	340
6. Podsumowanie.....	342
§ 3. Roszczenia stron w razie ustania mandatu arbitra	343
Uwagi końcowe	346
Indeks rzeczowy	355